

Military Review

Amerikai hadosztály hadtápbiztosítása mélység harcban

(*Logistical Support for the Air Land Battler*)

Irta: Sullivan, B. alezredes

(*Fordítás a Military Review c. folyóirat 1984/2. számából*)

E folyóirat 1982. számában megjelent egy cikk, amely a korszerű mélységi harcot jellemzi. A cikk szerint a korszerű harc lényege az ellenség második lépcsőjének támadása abból a célból, hogy az első lépcsőjét ne erősítse meg. E feladat megoldására a hadtestparancsnok felhasználja az összes lehetséges erőt, beleértve a légit, a közvetett tüzérséget és a manőverező csapatokat.

A mélységben támadó csapatok hadtápbiztosításának megszervezéséhez a következő hagyományos adatok szükségesek: ki, mit, mikor és hol ténykedik.

Ki: A feladat végrehajtásában részt vehetnek: páncélos, gépesített gyalogos, műszaki, tüzér, felderítő, repülő stb. csapatok. A csapatok mennyisége a feladattól függ. Feltételezhető, hogy a feladatot legalább dandár és nagyobb erők hajtják végre.

Mi: A feladat befolyásolja legjobban a hadtápbiztosítást. A feladat végrehajtását a következők jellemzik: gyors áthaladás a peremvonalon; behatolás a mélységbe; súlyos veszteség mérése mozgáskor; döntő összecsapás kerülése; felkészülés a hadosztály vagy mélyebben levő második lépcsők támadására. A felsoroltak mindegyikének van hadtápvonatkozása is. Például más lesz a löszergyűjtés összetétele és mérete, ha a tüzérség fő feladata a támadást végrehajtó erők ellen felhasználható tüzérség megsemmisítése, vagy a légvédelem lefoglalása, vagy a támadó erők támogatása.

Mikor: A második lépcsők ellen kijelölt erők addig kell bevetni, amíg azok nem harcolnak, vagyis csak az első lépcsők között folyik a harc.

Hol: A támadás mélysége függ a második lépcső (cél) elhelyezésétől és a támadó erők lehetőségétől. Rendszerint már 50–70 km-es mélységben az ellenséges második lépcső sok fontos célja semmisíthető meg. Ez kikényszeríti a második lépcső idő előtti bevetését és megakadályozza az első lépcső megerősítését.

Ezek, valamint a hagyományos (védelem és frontális támadás) és mélységi támadás harcmezeje közötti különbség, a mélységi támadás különböző

módjai jelentősen befolyásolja a hadtápbiztosítás megszervezését és a parancsnokoknak korábban kell hozni elhatározást a hadtápbiztosításra, amely befolyásolhatja az összefegyvernemi döntést is.

Harcmezők közötti különbség

Hagyományos	Mélyégi
Szélesség: ho.-nak megfelelő.	– szűk (mozgási sáv).
Mélység: 10-20 km.	– 50 és több km. a peremvonaltól.
Támogatás: a szomszédok kölcsönösen.	– önálló, nincs szomszéd.
Utanszállítási út: a hdt.-től folyamatos.	– nem folyamatos.
Harc mód: védelem korlátozott támadással.	– támadás.
Hadtápbiztosítás: egynemű.	– többféle.

A mélységben támadó erők feladata sokféle lehet, ebből összehasonlítás céljából hármat választottunk ki, amelyeket a 2., 3. és 4. sz. vázlat ábrázol.

A táblázatban feltüntetett általános szükségleten belül lehetnek bizonyos eltérések. Például a támadásban a lőszerükséglet kevesebb lesz, mint védelemben, ugyanakkor az üzemanyag-fogyasztás jelentősen megnő. Ezeket az eltéréseket a cikkben később bővebben ismertetjük.

A táblázatból kiderül, hogy a hadtápbiztosítás az 1. sz. változatnál a legnehezebb. Ennél a változatnál várható a legfeszítettebb harc, legtávolabb a peremvonaltól, a veszteség pótlására sok anyag szükséges, ezt indokolja a harc hosszú időtartama is. Ennél a változatnál tehát erős földi vagy légi utánpótlás szükséges.

A második változatnál célszerű megoldás az, ha a csapatok annyi anyagot visznek magukkal, amennyi a feladat megoldásához elegendő, a harmadik változatnak viszont a visszavonulás irányában előre készleteket kell felhalmozni.

Előbb említettük, hogy a mélyégi harc rendkívül intenzív. A hadtápgépkocsik viszont – kevés kivétellel – alegységtől a hadtestig nagyon érzékenyek ellenséges behatásra. Így már az alegységparancsnok is számolhat azzal, hogy még a szervezetszerű hadtápgépkocsik sem követik a harcba, ellenkező esetben azok megsemmisülnek, ezért fontos felmérni a harci járművek szállítási lehetőségeit.

Mélyégi támadást 70 és több km mélységre rendszerint tüzéséggel megerősített páncélos vagy gépesített hadosztály hajt végre.

1. sz. vált. (elfogás)			2. sz. vált. (támadás és visszavonulás)			3. sz. vált. támadás részbeni elfoglalás, visszavonulás		
Időszak	Idő	Htp. szüks.	Időszak	Idő	Htp. szüks.	Időszak	Idő	Htp. szüks.
felkészülés	Cs-1-Cs	nagy*	felkészülés	Cs-1-Cs	nagy*	felkészülés	Cs-1-Cs	nagy*
áthaladás	Cs-Cs1,5	köz.	áthaladás	Cs-Cs1,5	köz.	áthaladás	Cs-Cs1,5	köz.
támadás	Cs1,5-Cs7	köz.	támadás	Cs1,5-Cs14	köz.	támadás	Cs1,5-Cs7	köz.
felszámolás	Cs7-Cs10	köz.	áthaladás	-	kicsi	védelem**	Cs7-Cs13	nagy
védelem**	Cs10-Cs24	nagy	helyre- állítás	-	vált.	vissza- vonulás	Cs13-Cs20	nagy
helyre- állítás	Cs24	vált.						kicsi
felkészülés		nagy				helyre- állítás		vált.
támadás		kicsi						

* A tüzérségi előkészítés előre felhalmozott löszerral történik.

** A védelem időtartama a parancstól vagy a következő feladattól függ.

A támadási ütem függ a támadó erők nagyságától, az ellenséges védelemtől és utánszállítási úttól. Bemutatás céljából 10 km/óra támadási ütemet és 70 km mélységet vettünk alapul. Ezek szerint a harc időtartama a következőként alakulhat:

1. sz. változat	célterület elfoglalása és védelme	7*-24 és több óra
2. sz. változat	rajtaütés és visszavonulás	14 és több óra
3. sz. változat	célterület időleges megtartása és visszavonulás	20** és több óra

* A tényleges mozgás csak 7 és több óra, a védelem és utána következő feladat végrehajtásának ideje azonban meghatározatlan.

** A célterület bizonyos pontjainak 6 órás megszállását feltételezve.

A fenti időtartamnak különösen akkor van jelentősége, ha a feladatot utánpótlás nélkül kell végrehajtani. A csapatok szállítási lehetőségeinek kiszámításánál a 86. típusú hadosztályszervezés harckocsi- és tüzérségeit vettük alapul.

A 155 mm-es önjáró tarackos tüzérsztály 3 üteggel, ütegenként 8 tarackkal rendelkezik. Minden tarack képes szállítani 36 löszert, ezenkívül minden tarackhoz rendszeresítették egy löszerszállító gépkocsit, amelyre 90 lövedék fér fel.

A hadosztálytüzérség önjáró rakétaosztályokba 9 kilövőt szerveztek. Minden kilövőhöz 2 pótkocsival ellátott rakétaszállító gépkocsi tartozik. Ezek 6 rakétát képesek szállítani. A két önjáró 203 mm-es tarackos ütegben 8-8 tarack van. Egy tarack a löszeres kocsiával együtt $2 + 48 = 50$ löszert tud elszállítani.

A hadosztálynál 6 harckocsi és 5 gépesített zászlóalj van. A harckocsiknál 58 M1 típusú harckocsival, a gépesítetténél 54 páncélozott szállító, 7 felderítő járművel kell számolni. A szállítás alapjául az alegységeknél 85%-os technikai mutatót kell venni.

Az M1-es harckocsi fogyasztása 47 gallon óránként (75% rossz utat és 25% terepet feltételezve) tartályainak befogadóképessége 508 gallon (egy gallon 3,78 l), így újratöltésre Cs10,8 órakor (Cs = áthaladás a peremvonalon) szükséges. A páncélozott szállító és felderítő járművek fogyasztása a fenti feltételek mellett - 11,4 gallon óránként, tartályaik befogadóképessége 160 gallon, így újra fel kell tölteni azokat Cs14-kor.

Egy páncélos hadosztály újrafeltöltéséhez Cs10-kor 173 ezer gallon üzemanyag kell 85% technikai mutató mellett, és ha Cs-kor a tartályok tele vannak.

Löszergyógyasztásnál figyelembe kell venni, hogy a tüzérségi előkészítést teljesen, a tüztámogatásnak (15 km-ig) pedig a felét az első lépcső hadosztály tüzérsége végzi, így a támadó hadosztály löszergyógyasztása az 5. sz. vázlat szerint alakul.

A tüzérsztályok löszerszállító gépkocsijainak teljesítőképességét figyelembe véve kb. Cs7-kor kell feltölteni a 155 és 210 mm-es tüzérsztályokat. Ez vonatkozik a harckocsilövegekre, páncéltörő rakétákra és más közvetlen irányású fegyverre is. Ez naponta még 1000-1500 rövidtonna (971 kg) utánpótlást jelent.

A harcászati rakétaosztálynál a helyzet nem válik kritikussá, kivéve az 1. sz. változatot, amelyben súlyos védelmi harccal is számolnak. Itt meg kell említeni, hogy a 10 t-ás rakétaszállító gépkocsik (2 db) nem páncélozottak, ezért ellenséges behatásra igen érzékenyek.

Páncélos hadosztály lőszerfogyasztása mélyiségi harcban

5. sz. vázlat

	Áthaladás közepes harc Cs–Cs1,5	Támadás közepes harc Cs1,5–Cs7	Felszámolás közepes harc Cs7–Cs10	Védelem súlyos harc Cs10–Cs–24	Összesen
1. változat	76,6 rövid t. 155 mm-es tarack 10 lövés/cső 3,5 rakéta/kilövő 203 mm-es tarack 7 lövés/cső	567,7 rövid t. 75 lövés/cső 25 rakéta/kilövő 51 lövés/cső	811,6 rövid t. 41 lövés/cső 14 rakéta/kilövő 28 lövés/cső	2144,7 rövid t. 290 lövés/cső 81 rakéta/kilövő 197 lövés/cső	3100,6 rövid t.
* Minden +óra kb. 185 rövidtonna felhasználással jár.					
2. változat	áthaladás közepes harc Cs–Cs1,5	támadás közepes harc Cs1,5–Cs14	–	–	Összesen
	76,6 rövid t. 10 lövés/cső 3,5 rakéta/kilövő 7 lövés/cső	1298,5 rövid t. 169 lövés/cső 56 rakéta/kilövő 7 lövés/cső			1375,1 rövid t.
3. változat	áthaladás közpes harc Cs–Cs1,5	támadás közepes harc Cs1,5–Cs7	védelem súlyos harc Cs7–Cs13	visszavonulás közepes harc Cs13–Cs20	Összesen
	76,6 rövid t. 10 lövés/cső 3,5 rakéta/kilövő 7 lövés/cső	567,7 rövid t. 76 lövés/cső 25 rakéta/kilövő 51 lövés/cső	924,9 rövid t. 125 lövés/cső 35 rakéta/kilövő 85 lövés/cső	431,9 rövid t. 571 övés/cső 19 rakéta/kilövő 39 lövés/cső	2001 rövid t.

E szükségleteket és a mélységi harc jellegét értékelve megállapítható, hogy a hadtáp jelenlegi technikájával és módszerével nem lehet támogatni a mélységi harcban részt vevő erőket. Tehát új hadtápdoktrínát kell kidolgozni. A doktrínában foglalkozni kell a technika, az ellátási módszerek, a hadtápszervezés és -képzés fejlesztésével, hogy a hadtáp képes legyen a mélységi harcban részt vevő erőket is támogatni.

Korszerűbb lőszer és rakéta

Kisebb, könnyebb és többcélú lőszer szükséges. Ez lehetővé teszi azt, hogy a harcjárművek több lőszer szállíthassanak megtartva a kívánt hatékonyságot. Jelenleg a 155 mm-es tarack lőszerjavalmazásának súlya 165 font (egy font 0,45 kg.), a 203 mm-esé pedig 290 font. A mélységi harc rúztámogatását figyelembe véve csak a tüzérsztyályok napi lőszer-szüksége 3000 rövid tonna, amely 600 5 t-ás tehergépkocsit jelent. Természetesen nehéz ilyen hadtápterhet elviselni.

Könnyű, hatékony és lehetőleg többcélú lőszer-töltet szükséges. Jelenleg is még a 13. században feltalált puskaorra támaszkodunk. A hadseregben ez változott a legkevésbé, és szakértők szerint elérte a maximális lehetőségek határát. Mélységi harcban a rakéták nem tudják helyettesíteni a csöves tüzérséget

Előnyösebbnek tűnik folyékony töltet alkalmazása. Előnyei:

- könnyebb súly (jelenleg a tüzérségi lőszer súlyának 20, a harckocsilőszer súlyának 40%-a a csomagolásra esik);
- hatóereje a puskaornál (azonos mennyiségnél) nagyobb, és ez szállítási megtakarítással jár;
- csökkenti a lövegcsövek károsodását stb.

Olyan technika szükséges, amely nehezen használódik el, vagyis olyan fegyverrendszer, amely megfelelő tartalékkal rendelkezik egy alkatrész megrongálódása esetén a technika további működésének biztosítására. Például, ha egy lövegnek megsérül az automata irányzó rendszere, akkor ezt kézi irányítással lehessen helyettesíteni.

Olyan gépjárművek szükségesek, amelyek gyorsan és olcsón, többcélú, modul alkatrészekkel javíthatók, vagyis olyan alkatrészekkel, amelyek több cserefunkciót biztosítanak. Itt lényegében tárcsa-résről (dial-a-part) van szó, amely bármely javítási szinten betervezhető és alkalmas a megállapított hibától függően több funkció ellátására.

Olyan elektronikus irányítórendszerek szükségesek, amelyek az adott technika szerves részei. Ezt vetronic-nak nevezték el, amely a vehicle (gépjármű) és electronics (elektronika) szavak kombinációjából alakult ki. Ez a tudomány és technológia elektronikus vonatkozású integrálása a technikában már a gyártáskor. Ez biztosítja az elektronikus rendszerek lehető legnagyobb védelmét, kb. úgy működik, mint ahogy a szervezet az idegrendszert védi az agytól.

Más energiaforrások

Hatékony, gazdaságos, sűrített és könnyen kezelhető hajtóanyag szükséges. Jelenleg az üzemanyag a mi Achilles-sarkunk, mivel nem sűríthető, tömegesen fagy, szállításához és elosztásához különleges technika szükséges. Új üzemanyag kifejlesztése, amely megszünteti a folyékony üzemanyag hátrányait egy nagyon komoly hadtápproblémát fog megoldani.

Túlélő utánpótlási módszerek

A hadtápnál olyan gépjárművek szükségesek, amelyek mozgékonyasága és túlélőképessége azonos a támogatott fegyver rendszerével. A jelenlegi szállító járművek már a gyalogsági fegyverekre is érzékenyek. Mélységi harcban ezek hamar üzemképtelenek lesznek.

E hiányosság kiküszöbölésére helyes lépés volt az első lépcsők ellátására kifejlesztett páncélozott anyag-, lőszer- és üzemanyag-szállító gépkocsik. Ezt a feladatot folytatni kell. Meg kell vizsgálni, hogy a nehéz hadosztályoknál ilyen gépkocsikkal fel kell-e szerelni az összes alegységet. A mélységi harc doktrínája valószínűleg szükségessé teszi ezt.

Korszerűbb technika és felszerelés szükséges a mélységben harcoló csapatok légi utánpótlásához. Olyan deszantoló (ledobó) eszközök szükségesek, amelyek mind magas, mind alacsony repülésnél használhatók, valamint kevesebb munkaerővel és gyorsabban előkészíthetők. Nagyobb és több ejtőernyő alkalmazása nem lehet a fejlesztés iránya. Előnyben kell részesíteni a rekrorakétákat, vagy az ún. „lány föld” rendszereket, olyanokat, amelyeket a szovjetek használnak. Ennél a módszernél kevesebb ejtőernyő szükséges és az előkészítési idő is csökken.

A mélységi harc a katonának teljes fizikai és pszichikai teljesítőképességét követeli. Meg kell keresni azokat a módszereket, amelyek növelik az emberek teljesítő- és tűrőképességét, anélkül, hogy huzamosabb ideig káros hatás alakulna ki. A mélységi harcban szükség van a teljes szellemi kapacitásra, a döntést gyorsan kell hozni, a tevékenység folyamatos és a munkaerő viszonylag kevés. Az ilyen feladat megoldása csak az emberi dimenziók bizonyos formáinak kiterjesztésével biztosítható. Olyan egészségügyi intézetekre, kezelésre és felszerelésre van szükség, amely megfelel a mélységi harcban előforduló sebesültek mennyiségének és minőségének.

A táborigi hadtápnál nagyobb mértékben kell alkalmazni a robotokat és a számítógépeket, hogy több hadtápfeladatot lehessen ellátni kevesebb emberrel, súlyos harcviszonyok között. A jelenleg alkalmazott robotok csak állandó jellegű intézetekben használhatók, és viszonylag tiszta körülmények között működnek. Ezeket a fáradhatatlan, erős és hatékony gépeket a hadtápbiztosítás megkönnyítése érdekében harctéri viszonyokhoz kell adaptálni.

A mélységi harc hadtápbiztosításánál az is fontos, hogy a parancsnok a harc megtervezésénél vegye figyelembe a hadtápnál reális lehetőségét. „Én harcolok, valaki pedig csinálja a támogatást” szemlélet bizonyos mélységi harc részbeni vagy teljes kudarcához vezet. A hadműveleti terv elkészítésekor igen komolyan figyelembe kell venni az utánpótlás lehetőségeit, az utánszállítási utakat, a helyszíni tartalékokat, a hadtápnál túlélési lehetőségét és a helyreállítás szükségleteit. Ezek a fontos hadtáptényezők a parancsnok elhatározásának szerves részét kell, hogy képezzék.

A hadseregnek reálisan kell tudomásul venni a mélységi harc doktrínáját. Fel kell készülnünk technikai, elméleti és kiképzési szempontból arra, hogy a 2000-től vagy korábban alkalmazott mélységi harc a hadtápnál felkészületlenség miatt ne váljék tragikussá és ne járjon sok áldozattal.